

Temat Bitwa pod Wiedniem

1.Odczytaj datę wybuchu wojny z Turcją

abdykacja Jana Kazimierza		wybuch wojny z Turcją (trwała do 1676)		koronacja Jana III Sobieskiego na króla Polski		pokój w Karłowicach	
1668	1669	1672	1673	1674	1683	1699	1700
koronacja Michała Korybuta Wiśniowieckiego na króla Polski		zwycięstwo Jana Sobieskiego pod Chocimiem		bitwa pod Wiedniem		wybuch trzeciej wojny północnej	

Przy słabym królu Rzeczpospolita dalej słabła. Magnaci spiskowali w porozumieniu z Francją, by zmusić monarchę do abdykacji. On sam myślał przede wszystkim o tym, jak nie stracić korony. A ponieważ szlachta była gotowa ze wszystkich sił bronić ukochanego władcy, państwu groził wybuch wojny domowej.

W takiej właśnie sytuacji Turcja zaatakowała Rzeczpospolitą (1672).

2. Na podstawie mapy określ jakie terytorium zajmowało Imperium Osmańskie (Turcja)

3. Wskaż na mapie miejsca bitwy z wojskami tureckimi pod Kamieńcem Podolskim i Chocimiem. Odpowiedz na pytanie kim był Jan III Sobieski i jaką rolę odgrywał w czasie wojny w Turcję.

Jan III Sobieski
(1629–1696)

Magnat, hetman wielki koronny, król Polski. Świetnie wykształcony, znał kilka języków, wśród nich turecki i tatarski. W czasie potopu początkowo poparł Szwedów; dopiero wiosną 1656 r. przeszedł na stronę Jana Kazimierza. Stronnik Francji i przeciwnik Michała Korybuta Wiśniowieckiego, zmierzał do jego detronizacji. Jako król sam musiał się zmagać z intrygami magnatów. Znakomity wódz, Europejczyk, a zarazem Polak z krwi i kości, wierny rodzimym obyczajom. Pisał piękne listy do ukochanej żony Marysieńki – Francuzki Marii Kazimieri. Portret z XVII w.

W listopadzie 1673 r. Hetman wielki koronny Jan Sobieski zaatakował główne siły tureckie pod **Chocimiem** i niemal je unicestwił: z 30-tysięcznej armii ocalały 4 tysiące żołnierzy. W ręce Polaków wpadły wielkie łupy, wśród nich 120 dział. Takiej klęski w Europie Turcy nie ponieśli jeszcze nigdy.

Bitwa pod Chocimiem.
Obraz Franciszka Smuglewicza (koniec XVIII w.).

Odsiecz Wiednia

W przeddzień bitwy pod Chocimiem zmarł Michał Korybut Wiśniowiecki. Na elekcji w **1674** r. szlachta okrzyknęła królem zwycięskiego hetmana – **Jana III Sobieskiego**.

Ale Turcy pragnęli nowych podbojów. Wiosną 1683 r. ruszyli na Wiedeń, stolicę Austrii. Dopiero wtedy, niemal w ostatniej chwili, cesarz zawarł sojusz z królem Polski.

W lipcu 1683 r. cesarz i jego urzędnicy w popłochu opuścili Wiedeń. Tydzień później miasto obległa niemal 100-tysięczna armia turecka. Dowodził nią wielki wezyr **Kara Mustafa**.

Sobieski był pewien, że jeśli Turcy zdobędą Wiedeń, uderzą też na Kraków. Dlatego nie wahał się – na czele ok. 27 tysięcy polskich żołnierzy ruszył do Austrii. Tam objął dowództwo prawie 70-tysięcznej **odsieczy Wiednia** (albo wiedeńskiej) – pomocy wojskowej złożonej z sił polskich, austriackich i niemieckich, które miały uwolnić miasto od oblężenia.

Bitwa pod Wiedniem

W niedzielę 12 września **1683** r. wojska chrześcijańskie wyparły Turków ze wzgórz górujących nad Wiedniem. Około szóstej wieczorem Jan III postanowił rozstrzygnąć bitwę jednym uderzeniem.

Bitwa pod Wiedniem. Na pierwszym planie jazda wdzierająca się do tureckiego obozu. Na namiocie Kara Mustafy powiewa proporczyk z półksiężycem. W głębi Wiednia, otoczony setkami tureckich namiotów. Daleko z lewej widać atakujące wojsko chrześcijańskie.

4. Obejrzyj film „Bitwa pod Wiedniem” i opowiedz, jak wyglądały przygotowania do bitwy i przebieg bitwy pod Wiedniem.

<https://www.youtube.com/watch?v=Ludt2SdD26Q>

Bitwa pod Wiedniem zakończyła się całkowitą klęską Turków. Wielki wezyr Kara Mustafa uratował tylko część swojej armii (sułtan kazał go potem udusić za przegraną). Wiktorია* wiedeńska przyniosła wolność stolicy Austrii.

Jan III posłał papieżowi zdobytą chorągiew turecką, wraz z informacją po łacinie: *Venimus, vidimus et Deus vicit* („Przybyliśmy, zobaczyliśmy, a Bóg zwyciężył”). Było to rzeczywiście wielkie zwycięstwo; choć nie zakończyło wojny, na zawsze powstrzymało napór Turków na Europę. Przyniosło królowi sławę, a Polaków i Litwinów utwierdziło w błędnym przekonaniu o potędze Rzeczypospolitej.

5. Uzupełnij zdania w ćwiczeniach nr 1 oraz zaznacz datę z ćw.2 na kopiach „Wojny polsko-turecka” oraz „Zwycięstwo pod Wiedniem”

59. wojny polsko-tureckie

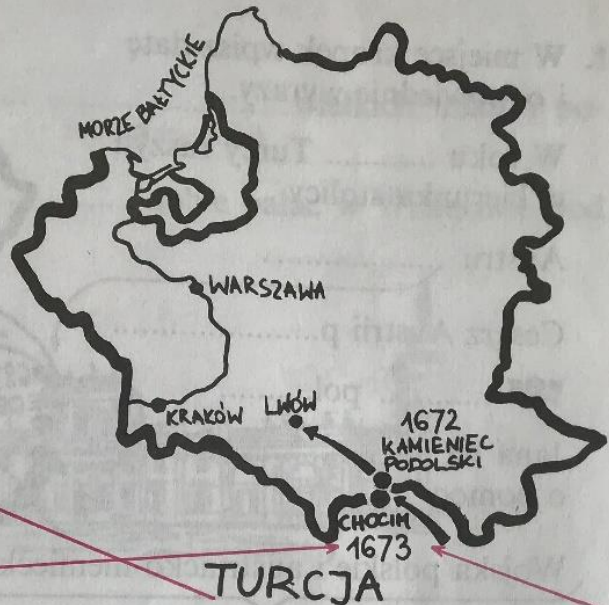
1. Dopisz brakujące informacje.

W **XVII** wieku od

zaczęli napadać na nasz kraj

..... Polacy stoczyli

z nimi wiele

W roku polskie pod wodzą hetmana

J..... S..... odniosło wspaniałe

pod

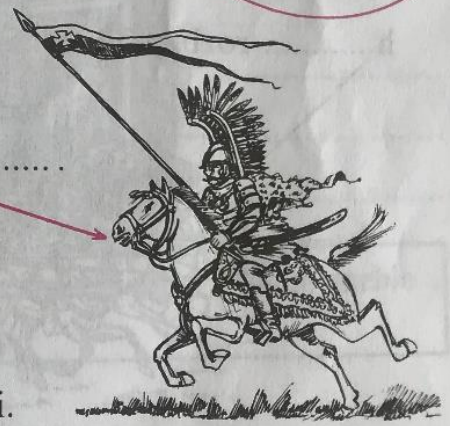
Postrachem dla Turków byli polscy h.....

Hetman Sob..... został wybrany

..... Polski.

Wstąpił na jako Jan III Sobieski.

wschodu • Turcy • bitew • 1673 • Jan Sobieski • Chocimiem •
husarze

2. Zaznacz na taśmie wieków rok bitwy pod Chocimiem.

[illegible]

60. Zwycięstwo pod Wiedniem

1. W miejsce kropek wpisz datę i odpowiednie wyrazy.

W roku Turcy ruszyli w kierunku stolicy

Austrii

Cesarz Austrii p.....

..... pol.....

Jana III S.....
o pomoc.

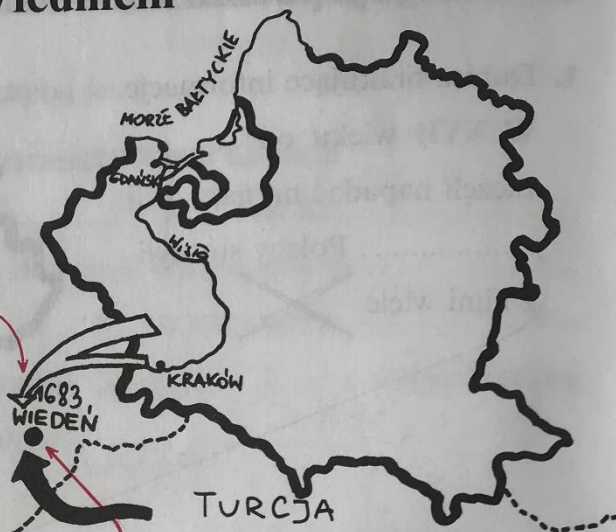
Wojska polskie i austriacko-niemieckie

..... w pobliżu

Wodzem został J..... III S.....

była trudna. Trwała cały Dopiero oddziały p.....

h..... rozbiły T.....

Było to wielkie
nad Turkami.

**1683 • Wiednia • poprosił • połączyły się • dzień • polskiej • husarii
• Turków • zwycięstwo**

2. Zaznacz na taśmie wieków rok bitwy pod Wiedniem.

Wiek	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX	XX
Rok												

6. Na podstawie filmu „Polska Husaria” opisz zalety słynnej polskiej armii - Husarii

<https://www.youtube.com/watch?v=HeaQzfE2kHw>

ZADANIE DOMOWE

Proszę o wykonanie ćwiczenia na platformie Word Wall.

Wpisz imię i wykonaj ćwiczenie. Po wykonaniu prześlij.

<https://wordwall.net/play/2913/555/355>